

Vinkit asiantuntijalle

Näin rakennat hyvän diaesityksen

Tämä on tiivistys

**Katleena Kortesuon ja Jarkko Sjömanin
teoksessa**

***Lisää otsikko napsauttamalla. Asiantuntijan
käsikirja diaesityksiin ja presentaatioihin
kertomasta.***

Diaesitystyypit

Puheen tueksi

Paljon kuvia, ei juuri lainkaan tekstiä. Huomio puhujan sanoissa. Ei lueta sanasta sanaan yleisölle. Tukee puhujaa. Käsitteämätön yksin verkossa.

Tilaisuuden jälkeen osallistujille

Diaesityksen laajennettu versio, jossa puheen ydinasiat lisätty mukaan esim. muistiinpanokenttään.

Ruudulle itsekseen katsottavaksi

Paljon kuvia, mutta myös runsaasti tekstiä. Kukaan ei ole puhumassa, joten dioille tarvitaan selityksiä, tarkennuksia, perusteluja, esimerkkejä jne. Tunnelmakuvat turhia. Uuvuttaa ja sekoittaa livetilanteessa.

Huomioi tarvittaessa erityisesti verkossa jaettavassa diaesityksessä helppokäyttöisyyden ja saavutettavuuden vaatimukset!

Tee diaesitys tilanteen mukaan!

Älä koskaan yritä selvitä yhdellä
diaesityksellä, jonka jaat sekä
livenä että verkossa.

**Diaesityksen tulee
viestiä sinun
parhaista puolistasi ja
sinusta
asiantuntijana!**

Diahitin ainekset

- ✓ Osuva aihe
- ✓ Iskevä otsikkodia
- ✓ Sopiva pituus
- ✓ Tunnetila ja päämäärä näkyvissä
- ✓ Hyvä koheesio tai tarinankaari
- ✓ Jakelu kohderyhmän mukaan

Suunnittele

Mitä tärkeämpi diaesitys, sitä paremmin se on suunniteltava.

Diaesityksen raamit

1. Kenelle diaesityksesi on?

Kuka on diaesityksesi katsoja ja mitä hän tarvitsee? Kenet haluaisit kohderyhmääsi? Mikä on katsojien tieto- ja taitotaso? Mikä yhteinen piirre, tarve tai nimittäjä katsojilla on?

2. Mitä haluat saada aikaan?

Mitä haluat saada aikaan? Mitä katsojien pitää ajatella tai tehdä, kun he ovat nähneet diaesityksesi? Mikä tunnereaktio heissä pitäisi herätä?

3. Paljonko sinulle on varattu esitysaikaa?

Paljonko diaesityksesi vie aikaa tilaisuuden osallistujilta? Paljonko diaesityksesi vie verkossa aikaa katsojilta? Miten pysyt aikataulussa ja varaat aikaa katsojien kysymyksille?

Älä ota pohjaksi vanhaa diaesitystä ja yritä pelkästään muokata sitä.

Tee diaesitys katsojien ja tavoitteesi mukaan!

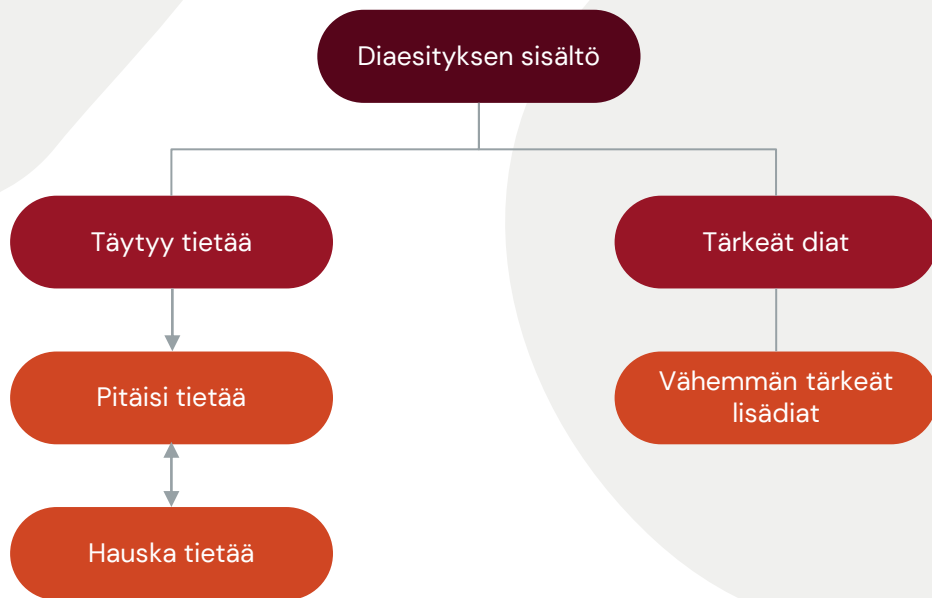
Sisältö

Diaesityksesi anti

- Onko diaesityksessäsi uutta tietoa tai uusia vinkkejä?
- Onko diaesityksesi hauska tai viihdyttävä?
- Aktivoiko diaesityksesi katsojia pohtimaan tai toimimaan?

Vähintään yhden näistä on toteuduttava!

Rajaa sisältö

Lisädioilla säädät diaesityksesi pituutta.

Ei dian numeroa!

**Rajaa diojen määrä ja
informaation määrä
sopivaksi.**

Paloittele sisältö

Listaus tai luettelo

- Jokainen kohta on erillinen.
- Kohdat eivät ole päällekkäisiä.
- Kohdissa ei ole eri tason käsitteitä.
- Kohdat kattavat yhdessä koko asian, eikä aukkoja jää.
- Korkeintaan neljä luettelon kohtaa, käsitettä tai tietoyksikköä yhteen diaan.

Etenemisjärjestys

- Induktiivista päättelyä yksityisestä yleiseen on helpompi seurata.

Rakenne

Diaesityksen kokonaisrakenne

Aloitus

- Kansidia
- Sinun esittelysi
- Aiheen esittely
- "Sisällysluettelo"

- Mieti ensiksi!
- Herätä osallistujien kiinnostus!

Runko

- Sisältöjä
- Kertaus
- Väliotsikko
- Sisältöjä
- Kertaus

- Mieti viimeiseksi!

Lopetus

- Kiteytys tai tiivisty
- Aktivointi
- Kiitokset

- Mieti ensiksi!
- Jätä positiivinen muistijälki!

Kaikkia osia ei tarvitse olla dioilla.

Runko

Kolme pointtia

Valitse etukäteen kolme tärkeintä asiaa, jotka haluat sanoa. Tiivistä asia näihin kolmeen muistettavaan asiaan. Kertaa pointit riittävän usein.

Esitys 10 - 45 min

Vinkkilista

Anna käytännön vinkkejä tai kronologinen vaiheistus. Höystä esimerkein, tarinoin ja harjoituksin. Vaatii jälkikäteen toimitettuna hyvät muistiinpanot.

Esitys jopa tunteja

Tarina

Mieti, mikä tunne osallistujissa auttaa heitä muistamaan haluamasi asian. Kerro tarina, joka vie tunteeseen tai oppimiskokemukseen ja auttaa näin viemään viestisi perille.

Yhdistelmä

Jos yhdistelet malleja, pidä huoli, että diaesitys on looginen.

Diaesityksen elementit

Kansidia

Pyri sijoittamaan kansidialle aina kuva. Otsikoi fiksusti. Lisää nimesi tai Twitter-tunnuksesi. Jätä turha tieto pois. Teksti voi olla kuvan päällä tai kansidian voi jakaa teksti- ja kuvakenttään.

Tiivistelmät ja sisällysluettelot

Jaaj pitkä diaesitys osiin ja lisää jokaisen osan alkuun väliotsikkodia. Tarvittaessa näytä osion vaihtuessa ”sisällysluettelo” ja korosta otsikko, josta aiot seuraavaksi puhua. Osion lopussa voi myös olla tiivistelmä, jossa kerrataan osuuden teesit.

Otsikko

Jos käytät kansidiassa pelkkää otsikkoa, muotoile siitä kiinnostava väittämä. Otsikossa kannattaa olla avainsana. Käytä vahvoja värejä, isoa fonttia ja kontrastia.

Lopetusdia

Mahdollisuus jäädä lähtemättömästi ihmisten mieliin. Selkeä, kiteyttävä suositus tai myynnillinen suositus tai informaatiopainotteisessa diaesityksessä tiivistelmä. Harkitusti loppuvitsi tai osuva loppumietelmä. Lopetusdialla pitää aina olla nimesi ja Twitter-tunnuksesi.

Sisältydiat

Tekstiä harkitusti, ei liikaa. Kerro puheessa laajemmin ja enemmän. Tarkista, että luettelot ovat päätteiltään ja muodoiltaan samanmuotoisia.

Kiitokset, lähteet ja kysymykset

Eivät tarvitse omia diojaan. Kiitokset aidoimmillaan sanallisesti sanottuna. Lähteet jokaisen dian alalaitaan pienellä. Kysymykset diaesityksen aikana, ei lopussa kysymystuokiossa.

2

Harjoittele

Mitä isompi yleisö tai tärkeämpi tai jännittävämpi diaesitys, sitä enemmän sitä on harjoiteltava.

Diojen pitää olla visuaalisesti miellyttäviä.

Visuaalinen ulkoasu

Visuaaliset elementit

- Kuvasuhde 16:9
- Kontrasti

Syntyy diaesityksesi eroista. Jos haluat hyödyntää kontrastia, käytä neutraalia diapohjaa ja korosta dialta korkeintaan yksi erityisen olennainen asia.

- Värit ja yleisilme

Valitse viestiäsi tukeva värimaailma ja graafiset elementit ja pysy siinä. Dian taustaväriin valinta. Varmista, että teksti erottuu taustasta.

Graafiset elementit 1/5

- Asemoi ja järjestä elementit niin, että kokonaisuus on selkeä ja tyylikäs.
- Älä venytä tai litistä graafista elementtiä.
- Muista lukusuunta vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.
- Sijoita tärkeät elementit kultaisen leikkauksen mittaviivojen risteyskohtiin tai niiden päälle.

Graafiset elementit 2/5

- Kuviot, kaaviot, kaavakuvat, taulukot

Tee yksinkertainen kuvio, jossa on vain se tieto, jonka tarvitset. Tarvittaessa tee kuviosta animaatio, josta paljastuu osa kerrallaan. Tee kuviot eri ohjelmassa, jolloin voit määritellä niille kaikille yhteneväisen, diaesitykseen sopivan ulkoasun. Huolehdi datan vertailtavuudesta.

- Infograafit

Infograafi on tarkoitettu perehtymiseen, joten se ei sovellu suoraan dioihin, vaan lisää esim. linkiksi.

Graafiset elementit 3/5

- Valokuvat ja piirrokset

Käytä laadukkaita valokuvia ja piirroksia. Tarvittaessa dokumentoivia kuvia tai itse vapaalla kädellä piirrettyjä kuvia.

Huolehdi, että kuva tukee viestiäsi.

Paloittele sisältö kuvien avulla. Valitse dialle mieluummin yksi iso ja laadukas kuva kuin monta pientä.

Suurena suorakaiteen muotoiset kuvat mieluummin kattamaan koko dia tai sijoita kuva ainakin kiinni dian reunoihin.

Graafiset elementit 4/5

- Fontit

Valitse diaesitykseen kaksi pääfonttia: pääfontti puhuu aina isosti ja rohkeasti, ja tukifontti kertoo yksityiskohtia.

Älä käytä vaikealukuisia kaunofontteja tai kuluneita tai lapsellisia tai tyyliittömiä fontteja.

Käytä isossa tilassa tuntia fonttia ja isoa pistekokoa. Älä kikkaile muuttamalla fontin kokoa.

Älä käytä yhteen sanaan yhtä aikaa useampaa korostuskeinoa.

Käytä suuraakkosia ainoastaan voimakkaan graafisen diaesityksesi otsikossa.

Graafiset elementit 5/5

- Tekstin sijoittelu ja yhdistäminen kuvaan

Jos joudut käyttämään dialla runsaasti tekstiä, valitse helppolukuinen perusfontti ja huolehdi riittävästä fontin koosta.

Yhdelle riville keskimäärin korkeintaan 11 sanaa: jaa isot tekstimassat kahteen palstaan.

Älä yhdistä pientä kuvaa ja tekstiä vierekkäin tai allekkain.

Sijoita teksti kuvan rauhallisen tai yksivärisen kohdan päälle.

Kun sijoitat tekstiä dialle, jossa on ihmishahmo, sijoita teksti katseen suuntaan.

A low-angle photograph of a dilapidated building with a brick chimney and a street lamp against a bright blue sky. The building's facade is weathered, with missing windows and peeling plaster. A street lamp is visible on the right side of the frame.

**Älä tee dioja vain siksi,
että diat muka aina
"pitää tehdä".**

Kaija-Mari Kananen

Yliopisto-opettaja, kouluttaja, suomen kielen ja viestinnän asiantuntija

@kmkananen

<https://www.linkedin.com/in/kaijamarikananen/>